

V obče vlada navada, da se take pogodbe skrbno prikrivajo. V tem slučaju se to ni zgodilo. Stvar se žurnalistično fruktificira, prav kakor bi hotela vlada na jedni strani Rusiji zgroziti, na drugi strani pa s tem podpreti proti Slovanom naperjeni vladni zistem.

Pogled v nemške in madjarske liste kaže, da se je drugoimenovani namen dosegel. Grožnja na adresu Rusije pa je korenito ponesrečila. Rusija se je ni kar nič ustrašila in jasno je, da jej Avstro Ogrska vzlic konvenciji z Rumunsko prav za prav preklicano malo imponira.

Deželni zbor kranjski.

Seja dne 13. julija.

Po poročilu poslanca Hribarja glede pobiranja deželne naklade na žganje se je sklenilo, da se vsled uvidenja državne žganjarine preneha s pobiranjem deželne naklade.

Po poročilu poslanca Višnikarja se je postojnski občini zagotovila za ustanovitev meščanske šole toliko podpora, da bo ž njo plačevala vse učiteljske moči.

V tej seji je bilo rešenih več prošni za podpore in več cestnih zadev. Tudi se je vnela daljša razprava o nadlogi, ki jo povzročajo cigani. Debata seve ni imela družega pozitivnega uspeha, kakor da se županstva novič opozore na veljavne te zadeve tičoče se zakone in naredbe.

Seja dne 16. julija.

V tej seji je bil sprejet nujni predlog barona Schwegla, ki določa: 1. Deželni zbor ostane pri vseh sklepih, kar jih je storil glede železnice Tržič-Kranj in naroča deželnemu odboru, da se ta proga s podporo države financijelno in zakonito zagotovi in izvrši. 2. Deželni zbor izjavlja, da je zgradba proge od dolenskih železnic čez Mokronog in Tržišče v Šent Janž nujno potrebna; 3.) Deželnemu odboru se naroča, sestaviti natančen program glede popolnitve železniškega omrežja in to z ozirom na vse že obstoječe projekte, v kateri namen se pooblašča deželni odbor, da sme najeti strokovnjaka, in se dovoli kredita 10.000 kron. 4.) Deželni zbor izjavlja, da je pripravljen konsorcijem, ki delajo za izvršitev v program sprejetih projektov, dovoljevati predujme.

Pri razpravi o tej resoluciji so razni govorniki „želeli“ še vse mogoče in nemogoče druge železnice.

O predlogu, da naj deželni služniki, kar jih plačuje dežela, nimajo pasivne volilne pravice za deželni zbor, dokler so v službi dežele, je poročal dr. Tavčar, in je bil ta predlog sprejet.

V isti seji je bil sprejet tudi predlog glede ustanovitve zimske kmetijske šole na Gorenjskem. Ta predlog se glasi: Deželni zbor ustrajajoč pri svojem sklepu z dne 3. maja, sklene novič, da se ustanovi nižja kmetijska šola s praktičnimi poletnimi tečaji v alpskem okrožju na Kranjskem, v kateri šoli bo poseben ozir jemati na planšarstvo in na mlekarstvo. Ta novi zavod ne sme nikdar, izvzemši stroške za učila in inventar pri

ustanovitvi veljati več kakor letnih 12.000 kron. Deželni odbor se pooblašča a) da brez odlašanja vzame v zakup primerno posestvo na Gorenjskem in sicer za dobo 10 let; b) da takoj sestavi odbor, ki naj izdelava učni načrt, čigar tendenca mora biti praktično izvežbanje prebivalstva v dotičnih kmetijskih strokah; c) da izposluje pri c. kr. vladi prispevek tako za ustanovnino kakor k vzdrževalnim stroškom za ta zavod.

Seja dne 17. julija.

V tej seji je bil sprejet zakon glede vodovoda v Postojni, potem pa se je začela razprava o proračunu. Generalne debate ni bilo nič. V specijalni debati je Višnikar govoril o krošnjarstvu, Pakiž za Žlebič.

Sprejeti so bili naslednji predlogi:

I. Deželnega zaklada skupna potrebščina za l. 1901, 3,083.665 kron in skupno pokritje 655.411 kron, tedaj nedostatek 2,428 254 kron, se odobri.

II. V pokritje tega nedostatka pobira naj se v letu 1901: 1. 40 % na priklada na užitnino od vina, vinskega in sadnega mošta ter od mesa s proračunjenim prihodkom 289 359 kron. 2. Samostojna deželna naklada od porabljenih likerjev in vseh poslajenih opojnih tekočin od hektolitra 30 kron in od drugih porabljenih žganih opojnih tekočin od hektoliterske stopinje 60 h, in sicer za prvih osem mesecev leta s tangento od celotne svote 840.000 kron s 560.000 kron. 3. Samostojna deželna naklada od porabljenega piva po 2 krone od hektolitra s prihodkom 150.000 kron. 4. 40 % na priklada na vse direktne davke izvzemši doklade na osobni dohodninski davek.

Ta dohodek se proračuna s 1,343.654 kron.

III. Nedostatek 85.241 kron pokrije naj se iz blagajnične gotovine; ko bi le ta ne zadostovala, pa s kreditno operacijo, za katero naj deželni odbor izprosi dodatnega odobrenja deželnega zbora.

IV. Deželnemu odboru se naroča, da pridobi sklepom ad II. Najvišje pritrjenje.

Nadalje so bile sprejete sledeče resolucije:

I. Z ozirom na ugodni uspeh deželne naklade na žgane opojne tekočine odmeri se za l. 1901. poslujočemu osobju posebna nagrada v znesku 5 % od vsega čistega dohodka, kateri po odbitih remanencah presega znesek 200 000 kron. Ta dohodek izračuni se od konsuma 1,632.496 litrov navadnega in 29.523 litrov poslajenega žganja na podlagi naklade 36 h od hektoliterske stopinje navadnega in 12 kron od hektolitra poslajenega žganja. Deželni odbor se pooblašča, da po svoji previdnosti razdeli to svoto med one pri pobiranju deželne naklade poslujoče osebe, katere se odlikujejo po posebni spretnosti in točnosti. Iz istega zneska naj se eventualno tudi primerno nagradi računski oficijal I. vrste Hinko Lindtner. Ob jednom pooblašča se deželni odbor, da sme prav kakor lani plodonosno naložiti del tega zneska.

II. Deželnemu odboru se naroča, da se udeleži zakupne dražbe užitninskega davka na Kranjskem kot po-

nudnik imenom dežele, in sicer pri vseh zakupnih dražbah, katere se bodo vršile do prihodnjega deželno-zborskega zasedanja. Ob enem se deželni odbor tudi pooblašča, da stopi s cesarsko vlado v dogovor zaradi izključnega prevzema užitninskega zakupa v vseh okrajih Kranjske dežele, in sicer izvendražbenim pôtem.

III. Deželnemu odboru se naroča, da se vnovič obrne do cesarske vlade z nujno prošnjo, naj bi predložila državnemu zboru načrt zakona v zadevi predodkaza realnih davkov deželam.

IV. Uvažuje, da nastanjevanje orožništva — služega v prvi vrsti občedržavnim, ne pa specifično deželnim interesom — nalaga deželnemu zakladu kranjskemu občutno breme, breme, katero vrhutega še raste od leta do leta.

Deželni zbor vojvodine Kranjske smatra za pravično in potrebno, da se izpremene obstoječa zakonita določila glede nastanjevanja orožništva in da se potom državnega zakona uveljavi načelo, da je trošek za nastanjevanje orožništva prevzeti državi, deželni zakladi pa bi k večjemu le nekoliko prispevali k temu trošku.

Deželnemu odboru se naroča, da oznani to resolucijo visoki vladi, katera naj čimprej predloži primeren zakonski načrt državnemu zboru v ustovno razpravljanje.

Zajedno so bile dovoljene naslednje podpore:

1. „Družbi sv. Cirila in Metoda“ v Ljubljani 2000 K,
2. „Slovenskemu planinskemu društvu“ v Ljubljani 1000 K,
3. Dijaškemu podpornemu društvu „Radogoju“ v Ljubljani 800 K. Podpornim zalogam, in sicer: 4. c. kr. druge gimnazije v Ljubljani 600 K, 5. c. kr. gimnaziji v Novem mestu 400 K, 6. slovenskih visokošolcev na Dunaju 400 K, 7. slovenskih visokošolcev v Gradcu 400 K, 8. c. kr. gimnazije v Kranju 300 K, 9. c. kr. gimnazije v Kočevju 200 K, 10. c. kr. velike realke v Ljubljani 100 K. Dijaškim kuhinjam, in sicer: 11. Jeranovej v Ljubljani 500 K, 12. v Kranju 500 K, 13. v Novem mestu 100 K, 14. v Kočevju 50 kron, 15. Društvu „Narodna šola“ v Ljubljani 400 kron, 16. Deželnemu pomočnemu društvu „rdečega križa“ v Ljubljani 200 kron, 17. Gospejskemu pomočnemu društvu „rdečega križa“ v Ljubljani 100 K, 18. Društvu za odpuščene kaznjence v Mariboru 50 kron, 19. Medicinskemu podpornemu društvu na Dunajskem vseučilišču 50 kron, 20. Podpornemu društvu rudarskih akademikov v Ljubnem 40 kron, 21. Podpornemu društvu pravnikov na Dunaju 40 kron, 22. Podpornemu društvu na filozofični fakulteti na Dunaju 50 kron, 23. Bolniškemu društvu visokošolcev na Dunaju 80 kron, 24. Bolniškemu in podpornemu društvu zasebnih in pomožnih uradnikov na Kranjskem 200 kron, 25. Freitisch-Institutu na vseučilišču v Gradcu 50 kron, 26. Asilnemu društvu Dunajskega vseučilišča 100 kron, 27. Mensae academicae na Dunaju 60 kron, 28. Mensae academicae na tehniku v Gradcu 80 kron, 29. Podpornemu društvu na c. kr. strokovni šoli za obdelovanje zemlje na Dunaju 40 kron, 30. Društvu za dijaška ročna dela na Dunaju 50 kron,

31. Slovenskemu trgovskemu društvu „Merkur“ v Ljubljani 200 kron.

„Glasbeni Matici“ se je dovolila izredna podpora 2000 kron, Slovenskemu gledališču redna podpora 12.000 kron in nemškemu gledališču 12.000 kron.

Ko so bili končno sprejeti predlogi glede domobranske vojašnice, je deželni glavar zaključil zasedanje.

Politični pregled.

Notranji položaj. — V zadnjem tednu so se mej dunajsko in mej ogrsko vlado začela jako važna pogajanja. Tičejo se carinske in trgovinske pogodbe mej Cislitvansko in mej Ogrsko. Ministrski predsednik Körber je obiskal ogrskega ministrskega Szella v Ratotu, potem pa sta bila oba v Ischlu pri cesarju. Ta pogajanja so posebno velicega pomena. Za našo vlado pa so pglavitna zadeva, katero mora še letos na jesen rešiti. Če se ji to posreči, je drugo vprašanje.

Deželni zbori. — V goriškem deželnem zboru je pri razpravi o zgradbi deželne blaznice prišlo mej Slovenci in Lahji do konflikta. Slovenci so zahtevali, naj se vsa zadeva odkaže finančnemu odseku. Lahji so zopet trdili, da jo hočejo Slovenci pokopati. Slovenci so vsled tega nasprotja zapustili zbornico in s tem naredili sejo nesklepčno. — V štajerskem deželnem zboru so nemški konservativci uprizorili eksodus, ko je bil na dnevnem redu deželni proračun. Isto tako mislijo postopati tudi pri posvetovanju o volilni reformi, s katero niso zadovoljni. Ta reforma je tudi res krivična in je le prav, če se pokoplje. — V solnograškem deželnem zboru so sklenili, uvesti v kmetskih občinah direktne volitve. — V šlezijem deželnem zboru se to ni doseglo, kajti zbornica je dotični zakonski načrt zopet vrnila deželnemu odboru.

Deželnozbornske volitve se bodo letos vršile v raznih kronovinah. V Istri se bodo vršile koncem meseca septembra. Ob istem času se utegnejo vršiti tudi na Goriškem, v oktobru ali celo šele v novembru pa na Štajarskem. Posebno zanimive bodo volitve na Češkem. Mladočehi skušajo pač doseči nekako sporazumljenje mej češkimi strankami, a posrečilo se jim še to ni, dasi jim preti od agrarcev precej velika nevarnost. V nemškem delu Češke bo mej nacionalci in Vsenemci hud boj, ker hočejo Vsenemci Pradejevo stranko na vsak način ugonobiti.

Nov minister. — Nemški nacionalci se močno pogajajo, da bi dobili v ministrstvu svojega posebnega zastopnika in čuje se, da to dosežejo, in da dobi ta portfelj neki Nemeec iz alpskih dežel.

Ogrska. — Ogrska opozicija hoče zahtevati, naj se skliče izredno zasedanje državnega zbora. Povod temu je, da trde razni listi, da je bivši ministrski predsednik baron Banffy hotel svoj čas obstrukcijo premagati z razveljavljenjem ustave. Banffyjev organ je na to obdolžitev kratko rekel, da imajo nekateri člani sedanje vlade več vzroka, se glede tega očitano zagovarjati, kakor on. S tem je deloma priznal očitano mu namero in vsled tega hoče ogrska opozicija, da se ga obtoži.

Italija. — Bivši večkratni ministrski predsednik Crispi je smrtnonevarno obolel.

Albanija. — Avstrijska vojna ladija „Karol VI.“ križari že nekaj časa ob albanski obali in sicer v namen, da opazuje Italijo, oziroma nje mahinacije v Albaniji. Položaj je precej napet, to kaže izzivajoči govor, ki ga je imel črnogorski princ Danilo na banketu v čast vojvodi Plamencu, in kjer je dolžil Avstrijo, da se hoče polastiti Albanije, da pa to preprečijo Turčija, Italija in Črnagora ter njim prijazne druge države.